

ת"פ 421/03 - מדינת ישראל נגד רואי ויצמן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 11-03-421 מדינת ישראל נ' ויצמן
תיק חיזוני: 4355-73520-10

בפני כב' השופט דב פולוק
מ雅思ימה מדינת ישראל
נגד רואי ויצמן
נאשמים

החלטה

כנגד הנאשם רואי ויצמן (להלן: "הנאשם") הוגש כתב אישום בעבירה של התחזות לאחר, עבירה לפי סעיף 441 לחוק העונשין תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

לטענת המ雅思ימה, ביום 23.3.2010 נעצר הנאשם לחקירה שגרתית ברכבו בדרך הר בית שבמעלה אדומים. השוטר שעצר את הרכב, נרabi (להלן: "השוטר") ביקש מהנאשם להזדהות. הנאשם הציג בפני השוטר את תעוזת זהותו ורישון הנהיגה של אדם אחר בשם מאור אליהו. בעקבות חשד שעלה אצל השוטר נלקח הנאשם לתחנת המשטרה לשם בירור זהותו. גם בתחנת המשטרה דבק הנאשם בזיהות שהציג. המ雅思ימה סוברת שבמקרים אלו התחזזה הנאשם לאחר במטרה להונאות השוטרים בשל כך שנתפס נוהג בעת שרישון הנהיגה שלו פסול.

טענותיו המקדמיות של הנאשם:

לטענת הנאשם עומדת לו ההגנה של העמדתו בפני "סיכון כפול" להרשותה בדיון. שכן הנאשם הואשם ונגזר דין בבית משפט השלום לתעבורה על בסיס אותה מסכת איורים עובדתית. הנאשם סובר שה雅思ימה הייתה צריכה לרכז את כל סעיפי האישום בכתב האישום שהוגש בבית המשפט לתעבורה. לאור האמור, מבקש הנאשם שכתב האישום הנדון בפני בית משפט זה יבוטל.

כמו כן סובר הנאשם שטענת ההגנה מוגדרת כבטל את כתב האישום הנדון.

תגובה המ雅思ימה לטענותיו המקדמיות של הנאשם:

ה雅思ימה סוברת שיש לדחות את טענותו המקדיימות של הנאשם ולא בטל את כתב האישום הנדון. לטענתה, בין העבודות והעבירות המיוחסות לנאשם בכתב האישום שהוגש נגדו בבית המשפט לתעבורה לא

מיוחסת לנאשם עבירה של התחזות. אם בית המשפט יבטל את כתוב האישום הנדון, הנאשם לא יועמד לדין בגין מעשה ההתחזות. המאשيمة מצינית גם שיסודות העבירה בשני כתבי האישום שונים. שכן, בכתב האישום שנדון בבית המשפט לטעורה יוכסה לנאשם עבירה של נהיגה בזמן פסילה כראשון הנהיגה שלו אינו בתוקף ואילו כתב האישום במקרה דן מייחס לנאשם עבירה של התחזות באמצעות הצגת תעוזת זהות של אדם אחר. כמו כן, יש לבחון גם את האינטרס הציבורי העומד בבסיס העבירות הנדון. כתב האישום שהוגש בבית המשפט לטעורה ועוד למונע אנשים, שאינם כשירים או שרישון הנהיגה שלהם נפסל, מלנהוג אילו בסיס כתב האישום הנדון בפניו עומד האינטרס הציבורי שאנשים יזההו ולא יתחזו בפני שוטרים.

עוד סוברת המאשيمة שלא עומדת לנאשם טענת ההגנה מן הצדק. אולם גם אם בית המשפט ייעט למסקנה לפיה עומדת לנאשם טענת ההגנה מן הצדק על בית המשפט לאזן בין שיקולי האינטרס הציבורי וההגנה על הציבור לבין זכויותו של הנאשם. המאשيمة סוברת שעל בית המשפט לבחור באפשרות שפיגועתה באינטרס הציבורי פחותה, ועל כן אל לו לבטל את כתב האישום דן.

מצגי הנאשם:

נ/1 - גזר דין שנייתן כנגד הנאשם בבית משפט השלום לטעורה.

נ/2 - כתב האישום שהוגש כנגד הנאשם בבית המשפט לטעורה.

דין והכרעה:

טענת "כבר הורשעת":

הנאשם סובר כי עומדת לו, במקרה דן, טענת ההגנה של "כבר הורשעת" שכן הוא כבר הועמד לדין והורשע בבית משפט השלום לטעורה בגין אותו איורע. לעומת זאת, סוברת המאשيمة שהנאשם הועמד לדין בגין עבירה אחרת, של נהיגה בעת שרישון הנהיגה שלו היה פסול, בבית משפט השלום לטעורה ועל כן אין לקבל את טענתו.

סעיף 149(5) לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ד-1982 (להלן: "החסד" פ") קובע כי:

לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטען טענות מקדמיות, ובهنן -

...

(5)

זכויו קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום;

....

סעיף 5 לחסד"פ קובע כי:

אין דין אדם על מעשה שזכה או הורשע קודם لكن בשל עבירה שבו; אולם אם גרם המעשה

עמוד 2

למותו של אדם, דנים אותו על כך אף אם הורשע קודם לכן בשל עבירה אחרת שבאותו מעשה; "הרשעה", לעניין סעיף זה - לרבות העמדה ל מבחן ללא הרשות תחילת.

מן הסעיף עולה הכלל לפיו אין להעמיד אדם לדין פלילי בשל אותו מעשה יותר מאשר פעמי אחד אם כבר הורשע או כבר זוכה בגינו בדיון. טענת "כבר הורשעת/זכותה" בשל אותה עבירה על פי פסק דין חוסמת את הדרך לדין נוסף נוסף באותה עבירה. אdegnis שהתנאי להעלאת הטענה הוא כי קיימן פסק דין של זיכוי או הרשות נגד הנאשם.

ביום 13.9.2012, הורשע הנאשם בבית משפט השלום לתעבורה בירושלים, בתת"ע 3810-04-10, בעבירה של נהיגה בזמן פסילה - עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "פקודת התעבורה"), ובעבירה של נהיגה ללא רישיון תקף - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה. בגין הדיןקבע השופט טננביים כי: **"לצערנו אין לנו להלין אלא על עצמנו. דין הנאשם ל-5 חודשים מסור שירוצו בעבודות שירות... מסר על תנאי חדש... אם ינהג בזמן פסילה. לפנים משורת הדין אין רכיבי עונש נוספים נוספים. אם אין חוב במרכז לגביתו קנסות יוחזר לו מה שהפקיד".**

cutת הוגש נגד הנאשם כתוב האישום הנדון בענייננו, בגין אותו איורע, בו מואשם הנאשם ביצוע עבירה של התחזות לאחר, עבירה לפי סעיף 441 לחוק העונשיין.

הכלל עליו מבוססת הטענה "כבר הורשעת" מדברת על איסור שפיטה של אדם יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה. علينا לבחון האם קיימת זהות בין המעשה בגיןו נשפט והורשע הנאשם בבית משפט השלום לתעבורה לבין המעשה המიיחס לו בכתב האישום הנדון בפנינו.

קדמי בספרו מגדר מהו "מעשה" לעניין סעיף 5-149(5) לחס"פ:

"מעשה" לעניין זה משמעו - ה"יסוד הפיזי" שבעבוריה. ויודגש המדבר באקטוס ריאום כולם, ולא ברכיב ה"התנהגות" שבו בלבד...פירשו - כל רכיב העבירה למעט אלה הנמנים על היסוד הנפשי שבבה...טיבה של "זהות" הדורשת בין שני "המעשים" (זה שבגינו הנאשם כבר נשפט בעבר, וזה שמייחס לו בכתב האישום הנוסף ו"שכנגדו" מועלית הטענה), הינו כדלקמן:..."מעשים" ייחשבו זמינים לעניין זה, אם כל רכיביו של האחד כוללים במשנהו. אשר על כן: גם אם כל אחד המעשים רכיבים נוספים "נוספים" על אלה של משנהו-עדין המעשים "זהים". כלל כל אחד מן המעשים רכיבים "נוספים" על אלה מהם מורכב משנהו - אין המעשים זמינים; וזאת גם אם "חלק" מהרכיבים חוזר בשני המעשים.

(). קדמי, סדר הדין בפליליים, חלק שני-הליכים שלאחר כתוב אישום, כרך א, תשס"ט-2009, עמ' 1305-1306).

ראה גם: ע"פ 132/57 **בנימין נקט נ' היועץ המשפטי לממשלה** (ניתן על ידי השופטים אגרנטט, לנדי) וברנדזון, ביום 17.12.1957, וע"פ 450/77, **ברוך בעל ט כסא נ' מדינת ישראל** (ניתן על ידי השופט לנדי), ביום 29.3.1978.

בבית משפט השלום לתעבורה הורשע הנאשם בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ונήיגה בזמן פסילה. עבירה לפי סעיף 10(א):

איסור לנוהג בלי
רישיון נהיגה

לא ינוהג אדם רכב מנועי אלא אם הוא בעל רישיון נהיגה תקף לרכב מסוימו סוג, שניתן על פי פקודת זו, ולא ינוהג אדם אלא בהתאם לתנאי הרשיון זולות אם פוטר מחובבת רשיון נהיגה ובמידה שפטור.

ובעבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה:

מי שהודיע לו שנפסל מקבל או מהחזקך רשיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נהוג ברשיון שנהייתו אסורה בלי רשיון לפי פקודת זו, או מי שנוהג בנגדו לתנאים שנוספו ברשיונו כל עוד הם בתוקפם, או מי שהודיע לו כי נפסל מהחזקך ברשיון רכב וכל עוד הפסילה בתקפה הוא משתמש באותו רכב או מרשה להשתמש בו, או מי שנוהג או הרשה לאחר נהוג ברכב בנגדו להודעת איסור שימוש או צו איסור שימוש, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס מאות אלף לירות, או שני העששים כאחד.

סעיף 441 לחוק העונשין קובע כי:

שכ"ז]

"**המתיעג בכחבcadם אחר, חי או מת, בכוונה להוננות, דינו - מאסר שלוש שנים...".**

אין חולק שהיסוד העובדתי בעבירות הנהיגה ללא רישיון נהיגה תקף ובעבירות הנהיגה בזמן פסילה שונה מן היסוד העובדתי בעבירות ההתחזות, שהוא התיצוגות לאדם אחר. הדמיון היחיד בין כתבי האישום הוא במסכת העובדתיות הכלולה בהם, בשעת העבירה, במקום העבירה ובנסיבות הפעולות, הינו, הנאשם שהוא אותו נאשם. לאור האמור נראה על פניו שלא עומדת, במקרה דנן, לנאשם טענת "כבר הורשעת".

טענת ההגנה מן הצדקה:

הנאשם מוסיף וטוען שעומדת לו טענת ההגנה מן הצדקה. טענת ההגנה מן הצדקה מעוגנת בסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, הקובע כי:

הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתריה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ ואח', (ניתן על ידי השופטים מצא, לוי גורניס, ביום 31.3.2005 - להלן: "ע"פ בורוביץ") קבע בית המשפט העליון מספר מבחנים באמצעות ניתן לקבוע האם קיימת במקרה הנדון הגנה מן הצדקה:

בעיקרונו עשויה אפוא ההגנה לחול בכל מקרה שבו קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממש בתחושים הצדקה והגינות, כפי שהוא מופיע בעינויו של בית המשפט. מטרת החלטתה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם ולא לבוא בחשבון עם רשותה האכיפה על מעשיהם הנפסדים.....עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושים הצדקה והגינות תיוחס לא להתנהגות שערורייתית של

הרשויות אלא למשל, לרשנותן או אף לנסיבות שאין תלויות ברשותם כל עיקר אך המחייבות וمبرשות בברור את המסקנה כי במקרה הנתון לא ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן או **שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות...**" (ע"פ 4855/02 4909/02 2017 מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ ואח' פ"ד נת(6), 776).

בע"פ בורוביץ' נוטן בית המשפט מבחן בין שלושה שלבים לבחינת קיומה של הגנה מן הצד:

שלב ראשון - על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליך שמתנהל כנגד הנאשם, ולעומוד על עצמתם במנוחת **משאלת אשמו או חפותו של הנאשם.**

שלב שני - על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי למורת הפגמים יש משום פגעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. זאת יעשה באמצעות איזון בין האינטרסים השונים בקיומו של ההליך הפלילי תוך שהוא נותן את דעתו על נסיבותיו ה konkretiyot של ההליך שבפניו.

שלב שלישי - משוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך אכן קרור בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, על בית המשפט לבחון אם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתלו בהליך באמצעות מתונים יותר מביטולו של כתוב האישום.

עת נבחן את המבחנים האמורים בהקשרו של המקרה דן. **השלב הראשון - זיהוי הפגמים בהליך ועוצמתם** - הנסי סובר שקיים פגם בכך שבгин אותו אירוע עובדתי הוגש בעניינו של הנאשם שני כתבי אישום שונים של הנאשם. כתוצאה לכך, על אף שהנאשם כבר הורשע בבית משפט השלים לעבורתו הוא ידרש לנحال עוד הליך משפטי חדש בשל כתוב האישום הנוסף שהוגש. הנאשם יאלץ לעמוד בנסיבות הנפשיים והכלכליים הכרוכים בניהול הליך משפטי חדש ולהוציא הוצאות משפטי הנלוות לניהול הליך משפטי. **השלב השני - האם בניהול של ההליך הפלילי על אף הפגמים יש משום פגעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות לאור נסיבותיו הספציפיות של המקרה הנדון -** העסיקין במסכת עובדתית אחת ובUberot שגררו האחת את השניה. נהיגתו של הנאשם בעת שרישון הנהיגה שלו היה פסול הובילה אותו לכך שכאשר נעצר על ידי כוחות המשטרה הוא התזה לאחר וניסה להסתיר את זהותו. לאור האמור, הנסי סובר שקיים פגם משמעותי בתחושת הצדק וההגינות בכך שהدين בעניינו של הנאשם פועל לשני כתוב אישום שונים. כן, יש ממש בטענות בדבר עינוי דין והתעمرות מיותרת מצד הרשות, שכן הנאשם נדרש ליתן את הדין פעמים, בפני שתי ערכאות שיפוטיות שונות, בגין אותה מסכת עובדתית. מנגד, אצין שהUberot בהן מואשם הנאשם של נהיגת בעת שרישון הנהיגה שלו פסול והתזהות לאחר הימן Uberot חמורות שפגיעתן בסדר הציבורי רבה ומסוכנת. **השלב השלישי - האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתלו בהליך באמצעות מתונים יותר מביטולו של כתוב האישום** - כאמור, הנסי סובר שקיים ב מקרה דין פגעה בתחושת הצדק וההגינות. אולם, העברות בהן מואשם הנאשם הימן Uberot חמורות שפגיעתן בסדר החברתי רבה. בבואהו לאזן את האינטרסים הנפגעים אל מול הפגיעה בנאים עליהם להביא בחשבון גם את האינטרס הציבורי הקיים בניהול משפט והבאה לדין של אדם המואשם במעשה עבירות כה חמורה. לאור האמור לא מצאתי שיש בפגמים שציינו כדי להביא לביטול כתוב האישום. אין חולק שהגשת שני כתבי אישום בגין מסכת עובדתית אחת אינם מצב רצוי, אולם הנסי סובר שבUberot הנדונות תחושת הפגיעה בעקרונות הצדק וההגינות אינה מצדיקה את ביטולו של כתוב האישום. עם זאת אצין שבבואה בית המשפט לגוזר את עונשו של הנאשם, אם יורשע, הוא יוכל להביא בחשבון את הפגיעה ב הנאשם. בכך, נראה שניתן יהיה לרפא את הפגם באמצעות מותן ומידתי יותר מאשר ביטולו של כתוב האישום.

לאור האמור הנסי קובע שאין הצדקה לביטול כתוב האישום וכותב האישום שהוגש יותר על כנו. המזכירות תמציא את החלטתי למאשימה ולב"כ הנאשם.

עמוד 5

ניתנה היום, ל"י אדר תשע"ד, 02 ממרץ 2014, בהעדר הצדדים.